

Grondwater in IJpelaar

In mei 2021 start de gemeente Breda met werkzaamheden in IJpelaar. Doel van deze werkzaamheden is om de grondwaterstand in het openbaar gebied te verlagen. Naar aanleiding van deze geplande werkzaamheden is op onderstaande pagina's informatie te vinden over 'grondwateroverlast' en over de bestrijding hiervan.

Zoals u weet bevat de bodem onder uw voeten veel water. Dit zogenaamde grondwater is een natuurlijk product. De grondwaterstand stijgt en daalt onder invloed van neerslag. Zakt het grondwater te ver weg dan levert dit problemen op voor de planten. Stijgt het te hoog dan kan dit ongewenste problemen veroorzaken zoals water in de kruipruimte, schimmelplekken of blubber. Met de aanleg van drainagebuizen en oppervlaktewater probeert de gemeente dit proces in de hand te houden.

De grondwaterstand levert in de gemeente Breda gelukkig weinig problemen op. Slechts een beperkt aantal gebieden zoals IJpelaar

verdienen extra aandacht. IJpelaar ligt in een oud beekdal en ten opzichte van haar omgeving in een 'kommetje'. Hierdoor stroomt grondwater van hogere gebieden als Bavel en Ginneken door de ondergrond richting IJpelaar, dit noemen we kwel. Ook zijn er veel slecht doorlatende lagen in de bodem waardoor regenwater niet snel genoeg kan wegzakken. Daar komt bij dat er vrijwel geen oppervlaktewater is om overtollig grondwater op te vangen. Dit in tegenstelling tot voor de aanleg van de wijk, toen er nog veel slotjes aanwezig waren in het gebied.

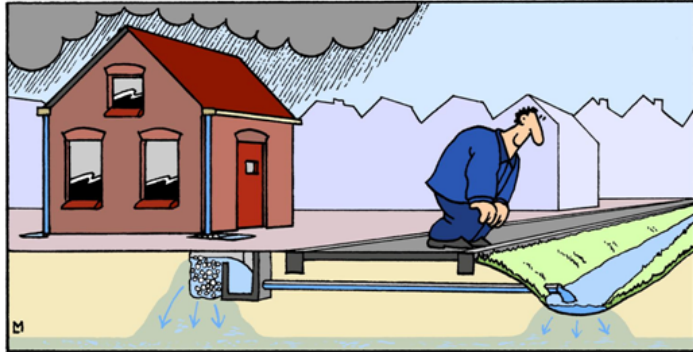
Kortom, ten opzichte van de gemiddelde situatie in Breda zijn er drie factoren die het risico op grondwateroverlast in IJpelaar verhogen: de lage ligging, kwel en de bodemgesteldheid.

Op de volgende pagina leest u meer over wie hiervoor verantwoordelijk is.

Wie is verantwoordelijk voor het voorkomen en oplossen van grondwateroverlast?

Zoals u op de vorige pagina heeft kunnen lezen willen we u graag nader informeren over de verdeling van grondwatertaken. In het verleden was deze taakverdeling niet altijd duidelijk. Dit is op zich niet vreemd, gelet op het aantal partijen dat direct met grondwater te maken heeft en het feit dat grondwater zich niets van grenzen aantrekt. Door middel van de Waterwet is duidelijk welke partijen, wanneer aanspreekbaar zijn voor grondwaterproblemen.

Waterschap en provincie zijn formeel grondwaterbeheerder. Het waterschap beheert het ondiepe grondwater en de provincie het diepere grondwater (dat vaak wordt gebruikt voor drinkwater). Het waterschap reguleert het grondwaterpeil via sloten in het landelijk gebied. In de stad ligt vaak geen oppervlaktewater en kan het waterschap geen invloed uitoefenen op de grondwaterstand. Bovendien is het openbaar gebied in beheer bij de gemeente. Om die reden is in openbaar stedelijk gebied de gemeente de verantwoordelijk voor het grondwaterbeheer. De perceelseigenaren (bewoners, bedrijven en (ver)huurders) zijn volgens de wet op hun beurt weer verantwoordelijk voor het voorkomen en oplossen van grondwaterproblemen op eigen terrein. De gemeente is volgens de wet aanspreekbaar (niet aansprakelijk) voor grondwateroverlast. De gemeente heeft de rol om problemen op te lossen. Dit wil overigens niet zeggen dat de gemeente altijd overal maatregelen moet nemen. De gemeente wordt geacht samen met provincie/waterschap/particulier op zoek te gaan naar mogelijke oplossingen voor grondwateroverlast.

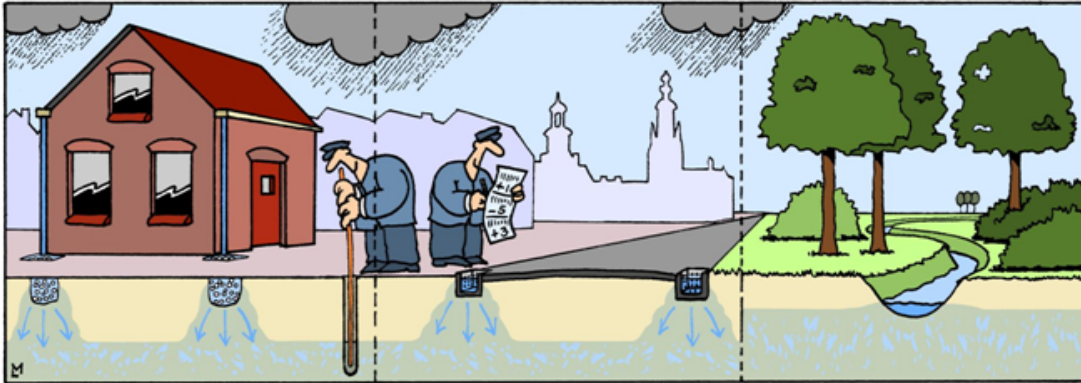

In het hemel- en grondwaterbeleid is opgenomen hoe de Gemeente Breda omgaat met grondwateroverlast. Zo wordt uitgelegd dat de gemeente beperkte mogelijkheden heeft om pieken in de grondwaterstand op te vangen en tijdelijke overlast moet accepteren. Langdurige perioden (lees: maanden) met grondwateroverlast worden niet acceptabel geacht. In dat geval gaat de gemeente samen met de probleemhouders (bewoners en (ver)huurders) actief op zoek naar oplossingen. In bestaand stedelijk openbaar gebied streeft de gemeente naar acceptabele grondwaterstanden. Bij nieuwbouw ontwerpt de gemeente zodanig dat het risico op grondwateroverlast aanvaardbaar is.

Op de volgende pagina leest u meer over wat de gemeente onder grondwateroverlast verstaat.

Wat verstaat de gemeente onder grondwateroverlast?

Om grondwateroverlast te monitoren houdt de gemeente Breda een vinger aan de pols via het meten van grondwaterstanden en het registreren van meldingen. In geval van mogelijke grondwaterproblemen bepaalt de gemeente eerst of onderzoek nodig is. In zo'n onderzoek wordt voor het openbaar gebied bekeken of sprake is van hoge grondwaterstanden, hoe lang deze waterstanden voorkomen en of dit problemen veroorzaakt. Op die manier wordt vastgesteld of er sprake is van tijdelijke of structurele overlast. Bij structurele overlast helpt de gemeente de perceelseigenaar om te komen tot een doelmatige oplossing. De gemeente voert alleen verbeteringsmaatregelen uit als ook op openbaar terrein grondwateroverlast optreedt en niet een andere partij (waterschap, provincie, particulier) verantwoordelijk is voor het probleem. Bij structurele problemen op zowel particulier als openbaar terrein streeft de gemeente naar een gezamenlijke en doelmatige oplossing.

Bij nieuwbouw hanteert de Gemeente Breda richtlijnen voor de in te stellen grondwaterstand. Deze richtlijnen zijn gericht op het voorkomen van grondwateroverlast en het vasthouden van water in de bodem. Volgens deze richtlijnen moet de gemiddelde grondwaterstand op de plaats van openbare wegen en bouwgrond dieper zijn dan 70 cm. Voor openbare groenvoorzieningen is dit 50 cm onder het oppervlak. Dit zijn geen harde eisen, zo wordt bijvoorbeeld ook rekening gehouden met de bovenliggende beplanting en de lokale situatie.

Bij structurele grondwaterproblemen grijpt de gemeente elke kans aan om de situatie te verbeteren. Zo wordt in geval van rioolvervangning een drainagebuis meegelegd.

Op de volgende pagina leest u meer over wat de gemeente gaat doen ter bestrijding van grondwateroverlast in openbaar gebied.

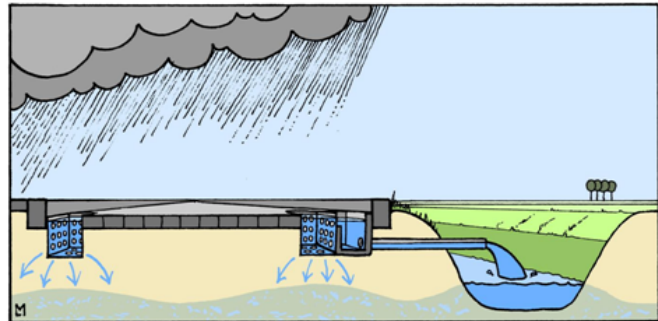
Bestrijding van grondwateroverlast in het openbare gebied van IJpelaar

De gemeente heeft de riolering in het openbare gebied van IJpelaar geïnspecteerd en daaruit geconcludeerd dat de komende jaren op verschillende plaatsen groot onderhoud nodig is aan de riolering. Dit biedt kansen voor een oplossing voor het grondwaterprobleem. Om deze reden is dus ook besloten om, gelijktijdig met het onderhoud aan de riolering, de grondwateroverlast op openbaar gebied aan te pakken.

Het doel van de werkzaamheden is hierbij om de grondwaterstand in het openbaar gebied (van perceelgrens tot perceelgrens) te verlagen tot 0,8 meter onder het straatniveau.

Om het werk uit te voeren, wordt de bestrating van perceelgrens tot perceelgrens open gemaakt. De aannemer graaft een sleuf, verwijdert de oude riolering en brengt het nieuwe riool aan. Daarnaast komt er in de lengterichting van de straat een drainageleiding bij. Om de sleuf te kunnen graven en 'in den droge' te kunnen werken, brengt de aannemer een pomp aan om de grondwaterstand tijdelijk te verlagen. Wanneer het nieuwe riool en de nieuwe drainageleiding zijn aangelegd wordt de sleuf aangevuld en wordt de constructie van de rijbaan, de parkeervakken en het trottoir opnieuw aangebracht met nieuwe materialen.

De maatregelen worden, verspreid over een langere periode, uitgevoerd en het effect ervan wordt gemeten. Het totale rioolvervangingsproject gaat meerdere jaren duren. De verwachting is dat in mei 2021 wordt begonnen met de uitvoering van het eerste vervangingsplan. Op dit moment wordt het rioolvervangingsproject voorbereid. De exacte planning en wanneer welke straat wordt aangepakt is op dit moment nog onbekend. De civiele aannemer verstrekt te zijner tijd meer informatie over de werkzaamheden en de planning hiervan. Tevens zal de aannemer contactgegevens verstrekken van betrokken contactpersonen.

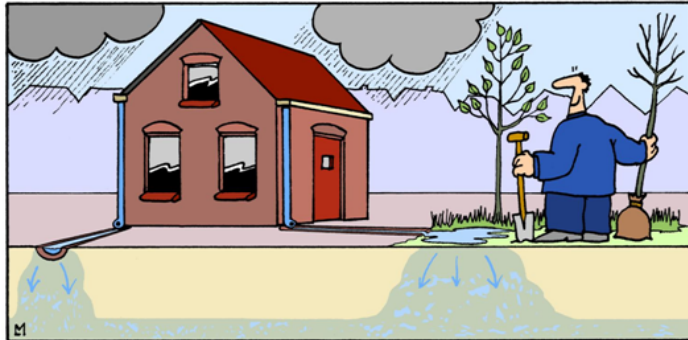
Op de volgende pagina leest u meer over wat u zelf kunt doen ter bestrijding van grondwateroverlast op eigen terrein.

Zelf aan de slag met de bestrijding van grondwateroverlast

Op de vorige pagina heeft u kunnen lezen wat de Gemeente Breda doet ter bestrijding van grondwateroverlast in openbaar gebied.

Voor het tegengaan van grondwateroverlast zijn diverse waterhuishoudkundige en bouwkundige maatregelen bedacht. Waterhuishoudkundige maatregelen zijn gericht op het verlagen van de grondwaterstand. Bouwkundige maatregelen zijn gericht op aanpassing van de kruipruimte, vloeren of muren van de woning.

De meest voorkomende problemen houden verband met water in de kruipruimte en optrekkend vocht in de bouwmuren. Voor een juiste keuze van de te nemen maatregelen is het verstandig eerst de oorzaak van het probleem te achterhalen. Door het vooraf inschakelen van een deskundige kan voorkomen worden dat u met het uitgegeven geld toch niet het gewenste effect bereikt.

Vocht in de kruipruimte kunt u voorkomen door de bodem van de kruipruimte waterdicht te maken, bijvoorbeeld met gebruikmaking van folie. Als er water in de kruipruimte staat kunt u de bodem van de kruipruimte met verschillende materialen ophogen. Voorbeelden zijn schelpen, polystyreen chips, pur-schuim of gewoon zand. Water of vocht in de kruipruimte hoeft geen probleem te zijn als de vochtige lucht wordt afgevoerd of het water wordt weggepompt. Ook het isoleren van de begane grondvloer of het impregneren van de muren kan het vochttransport stoppen. Als u zeker weet dat het probleem door grondwater wordt veroorzaakt kunt u ook drainage toepassen. Deze maatregel is echter alleen uitvoerbaar per bouwblok. Dit zult u dus samen met de burens moeten regelen, tenzij u een vrijstaand huis heeft. De aanleg van een drainageleiding rondom of onder de woning is een kostbare maar effectieve maatregel om het grondwaterpeil lokaal te verlagen.

Meer informatie over het tegengaan van grondwateroverlast is te vinden in het document 'IJPelaar fase III - Informatiefolder bestrijden grondwateroverlast'.